

Raimo Lilja, Kimmo Haapea

CityLoops

Päätöksentekijöiden työpaja rakentamisen ja purkamisen kiertotaloudesta 24.9.2021

Ryhmätyöhön osallistuvat paikan päällä:

Pirjo Siiskonen, kaupunginhallituksen pj

Miia Havukainen, Mikkelin tilahallinto

Kai Sipilä, Liike NYT edustaja

Jonne Gråsten, Metsäsairila Oy

Tommi Kuvaja, Mikalo Oy

Jussi Teittinen, Mikalo Oy

Jaana Strandman, valtuusto

Marja-Terttu Koivula, Mikkelin hankintatoimi

Ilkka Liljander, Miksei Oy

Raimo Lilja, Miksei Oy

Teamsin välityksellä:

Harri Hakaste, Ympäristöministeriö

Pertti Karhunen, Mikkelin kaupunginvaltuusto

Hanne Soininen, Xamk

Vuokko Malk, Xamk

Jarmo Kastinen, Miksei

Johanna Järvinen, Miksei

Kimmo Haapea, Miksei (työskentelyn vetäjä ja kirjuri)

Ryhmätyön tulokset

1. Mitä kiertotalous tarkoittaa rakennus- ja purkukampanioissa?

Osallistajat esittivät seuraavia kommentteja:

- miksi Mikkelissä puretaan toimivia rakennuksia? Esimerkiksi Urpolan koulu
- energiatehokkuuden normien tiukkeneminen (esimerkiksi ikkunoille asetetut vaatimukset) johtaa siihen, että saneerauksen kustannukset kasvavat; voi olla halvempaa purkaa

Raimo Lilja, Kimmo Haapea

- rakennuksia pilattu saneerauksilla, jotka aiheuttavat sisäilmaongelmia
- purkutyöhön käytettävissä oleva budjetti rajoittaa vuosittaisten purkukohteiden määrää: kun purkaminen lykkääntyy, kylmilleen jätetyt kohteet pilaantuvat
- irtaimiston ja purkuosien uudelleenkäyttö edellyttää, että käydään nopeammin toimeen, kun rakennus jää tyhjilleen
- keskusteltiin Ihastjärven koulun siirtämisestä Ristiinaan päiväkodiksi. Yksi kommentti: On käynyt ilmi, että rakennusta ei ole suunniteltu oikeasti siirrettäväksi. Se on vain osittain moduulirakenteinen. Kyläläiset haluavat pitää koulun kokoontumispaikkana. Siirron kustannukset ovat suhteettoman korkeat verrattuna uuden rakentamiseen.
- pidettiin tärkeänä muunneltavuutta tai siirrettävyyttä uudisrakennuskohteissa; kommentoitiin, että pitää varautua muutoksiin rakennuksen tarpeessa
- kannatettiin ajatusta rakentamisen ”resurssiviisaudesta” (vrt. Harri Hakasteen esityksessä oleva kuva)
- Yksi kommentti: suuri määrä kouluja on tullut tai tulossa purkulistalle. Esimerkiksi Urheilupuiston yläaste (entinen tyttölyseo) voisi olla kohde, jossa purkamisen sijasta etsitään uusi käyttö.

Ryhmä 2, ”nettiryhmä”, osallistuneiden henkilöiden kommentit:

- Purettavien talojen materiaalien hyödyntäminen uusissa käyttökohteissa
- kierrätetään sellaisia materiaaleja ja tuotteita, joita on turvallista käyttää uusissa käyttötarkoituksissa ja kohteissa
- Uusissa rakennushankkeissa käytettyjen osien ja materiaalien hyödyntäminen
- Selvitykset kalusteiden ja materiaalien nykytilasta
- Arvioidaan materiaalin laatua, kuntoa ja turvallista käyttöä.
- Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan purettu materiaali "uudessa kohteessa": Urakoita paikallisille yrittäjille, Uutta liiketoimintaa, Verotuloja kuntaan
- rakennusten hyödyntämiskelpoisten kalusteiden hyödyntäminen uusissa rakennuksissa, Mikkelissä
- Otetaan purettavista rakennuksista hyödynnettävä materiaali talteen ja hyödynnetään se uusissa rakennuksissa
- Käytettyä tavaraa hyödynnetään uudelleen
- Maa-aineisten hyödyntäminen
- *1. kartoitetaan ja listataan purkumateriaalit ja selvitetään niiden hyödynnettävyys hyvissä ajoin*
- *2. haetaan purkumateriaaleille ja -rakennusosille hyödyntäjiä/uudelleenkäyttökohteita käänteisessä järjestyksessä kuin uudisrakentamisessa (digitaalisuus tulee edistämään sitä) ja puretaan sitä mukaa*
- *3. koko rakennuksen purkamisen yhteydessä puretaan ja lajitellaan purkujäte niin, että niiden hyödyntämiskelpoisuus säilyy*
- *4. toimitetaan rakennusjätejakeet jatkohyödyntämiseen*
- Kiertotalous mukaan uusien rakennusten suunnitteluun ja hankintoihin

2. Miten rakentamisen ja purkamisen kiertotaloutta voidaan edistää?

Raimo Lilja, Kimmo Haapea

- toteutettiin äänestys, jonka tulokset ovat [täällä](#) (klikkaa linkkiä)

3. Miten rakentamisen ja purkamisen kiertotalouden pitäisi näkyä kaupungin strategiatyössä?

- [äänestyksen tulokset](#)

4. Rakentamisen ja purkamisen hankintojen kriteerit

Ryhmässä pohdittiin, pitäisikö alimman hinnan olla ainoa kriteeri, pitäisikö tarjouskilpailuissa asettaa kiertotalouteen liittyviä vähimmäisvaatimuksia tai kiertotalouteen liittyviä laadullisia kriteerejä.

Kommenteissa todettiin mm. seuraavaa:

- tarjouspyynnö
-
- issä esitettävä tarjoukselle asetetut ehdot; laadullisten kriteerien käyttäminen on vaarallista, koska niistä voi aiheutua tulkintakiistoja
- tarjouskilpailuissa pitäisi hyödyntää vaikutusten arviointilomakkeita
- tarjouskilpailuissa pitäisi esittää tapauskohtaisesti kiertotalousvaatimuksia ja hinta ja laadulliset kriteerit pisteyttää painokertoimilla tapauskohtaisesti
- Kestävyytavoitteisiin mukaan kiertotalous
- Hankintasuomi-strategia
- äänestyksessä kiertotalouteen liittyvät laatuksiteerit saivat eniten ääniä (6), kiertotalousvaatimukset 2 ääntä ja pelkästään alin hinta sai yhden punaisen kortin
- äänestys yhteensä:
 - Tarjouspyynnöissä kiertotalouteen liittyviä laadullisia kriteerejä: Tärkeä 8, melko tärkeä 2 ääntä
 - Tarjouspyynnöissä pitää olla myös kiertotalousvaatimuksia: tärkeä 7 ääntä
 - Alin hinta ainoa kriteeri: ei lainkaan tärkeä 6 kpl
 - [ks. kommentit täältä](#)

5. Mitä esteitä kiertotalouden edistämiseksi rakentamisessa ja purkamisessa on Mikkelissä?

Kommentit:

- tiedon puute
- Hankintojen kilpailutus
- Pinttyneet asenteet
- Kokemusta ja sen seurauksena uskallusta ei vielä ole
- Taloudellinen tilanne
- Markkinoiden puute joillekin materiaalivirroille
- Vähäiset materiaalivirrat
- Paikallisen osaamisen puute? Onko paikallisilla alan yrityksillä osaamista, referenssejä, kokemusta tästä?
- Purkamisen ja purkumateriaalien vähäiset volyymit

Raimo Lilja, Kimmo Haapea

6. Miten voidaan edistää paikallisten yritysten osallistumista rakentamisen ja purkamisen kiertotalousliiketoimintaan?

Osallistujien kommentit:

- Tiedottaminen mahdollisuuksista
- osaamista alueelle, koulutusta, uusia yrityksiä
- koulutus, info ja paikallisuuden huomioiminen hankinnoissa
- Pienempiä kohteita purkuun tai erikseen sisä- ja ulkopurku
- Tarvitaanko tähän ihan yleisesti lisäkoulutusta lisää? Täsmäkoulutusta aiheesta, kursseja kohdennettuna paikallisille yrityksille
- Sallitaan kaupungin hankinnoissa paikallisten yritysten yhteenliittymien tarjoukset: Veturiyrityksen nimissä jätetään tarjous ja muut tarjouskonsortiossa mukana olevat tarjouspyynnön kohteen osatoteuttajina. Vrt Iso toimija ja miljoona alihankkijaa...